

Gatelangs

Natteravnene - Gatelangs siden 1990
Nummer 1 - mars 2017 - 16. årgang

Tema:
**Diskriminering
og toleranse**

IDENTITET:

ØNSKET Å VÅKNE SOM GUTT

INTEGRERING:

MÅ HA GJENSIDIG RESPEKT

Ali kaffe kurerer gruff

— og holder deg våken

JOH. JOHANNSON - kjent for god kaffe siden 1866
www.alikaffe.no

When performance matters

Lavtapstransformatorer

- Lav innkoblingsstrøm – Kan sikres med merkestrøm!
- Opp til 80% mindre tap!
- Miljøvennlig – Reduserer energiforbruket
- Kostnadseffektiv – Reduserer driftsutgifter
- Optimal utnyttelse av el-installasjonen
- Lagerførte standardmodeller opp til 30 kVA

 NORATEL
www.noratel.no

NORATEL AS | Tlf. 32 25 15 00 | sales.no@noratel.com

Klart man kan leve av det man liker

25 bachelorprogram
3 masterstudier

Film og medier
Scenekunst og studio
Spill
Design
Markedsføring og kommunikasjon
IT og teknologi
Ledelse
Lyd og musikk
Tekst og skriving

Westerdals

Oslo School of Arts,
Communication and Technology

Søknadsfrist 15. april
westerdals.no

Gatelangs

ISSN 1893-899x

ANSVARLIG REDAKTØR:

Lars Norbom
gatelangs@natteravnene.no

REDAKTØR:

Anette Haugen
gatelangs@natteravnene.no

DESIGN OG PRE-PRESS:

Per Frederiksen • vinceweb.no

TRYKK:

Zoom Grafisk • Drammen

ANNONSER:

Norske Publikasjoner as
Telefon: 22 90 71 90

BESØKS- OG

POSTADRESSE:

Natteravnene Oslo,
Storgata 28,
0184 OSLO
Telefon: 23 00 21 20

NATTERAVNENES STYRE:

Sander Brink (styreleder)
Siri Skrøder
Marianne Sætræng Lunde
Kim Marius Ilmo Bolin
Eva Raknerud Braathen
Olav E. Storm (vara)
Gaute Bergmo (vara)

gatelangs@natteravnene.no
www.natteravnene.no
www.facebook.com/natteravnene1
twitter.com/ravnene

Trykksak

241 501

Zoom Grafisk,
Drammen, har rett til
å benytte svanemarket
på sine trykte
produkter.

Forsidefoto: Anette Haugen

Side3-foto: Wikimedia commons: Ignaz Wiradi

www.natteravnene.no

Den store nestekjærligheten

«Den store nestekjærligheten» er tittelen på en monolog av Alfred Næss, fremført av Rolf Söder i Chat Noir-revyen «Det er jo så deilig» fra 1964.

Monologen starter med fremførerens indignasjon over at det er så liten toleranse i verden. I løpet av monologen utelukker han imidlertid flere og flere folkegrupper og etnisiteter fra dem han mener fortjener hans toleranse. Til slutt konkluderer han med hvor mye bedre verden hadde vært dersom alle var som ham selv. Monologen er tilgjengelig på Youtube og kan anbefales.

Det er lenge siden 1964, men moralen i monologen er like aktuell 52 år etter at den ble skrevet. Derfor er det kanskje greit at hver enkelt av oss er seg bevisst hvor lett det er å møte seg selv i døra og heller stoppe opp og reflektere litt over problemstillingen før man konkluderer, til og med når konklusjonen bare trekkes i vårt stille sinn.

Temaet for denne utgaven av Gatelangs er diskriminering og toleranse. Her møter du mennesker som har opplevd både diskriminering og ekskludering. Blant disse en modig, ung mann som setter ord på hvordan han har opplevd utenforskapet ved ikke å passe inn i samfunnets kjønnsnormer.

En annen forteller om dysleksien som har preget hans skolehverdag. Vi får også møte noen engasjerte mennesker som til daglig jobber for mer toleranse i samfunnet.

Ha en fordomsfri dag!

Innhold

Leder	3
Landet rundt	5
Ønsket å våkne opp som gutt	6
Holdt utenfor og kalt dum	8
Har «feil» navn	11
Respekt og toleranse	12
Få konkrete klager på utelivet	15
Låner ut gratis fritidsutstyr	16
Gratis jentetaxi hjem	18
Diverse rusforskning	20
Natteravnenes høsttreff	21
Portrett: Trivsel og trygghet	24
Profil: Trofast natteravn i 25 år	27
Fra arkivet: Svenskekongen stoppet	28
Ungdommens stemme	30

Bli kjent med Noah Alyxander Lind (20) på side 6.

Neste Gatelangs kommer i juni.
Frist for innspill er 1. mai 2017

Tips oss!

Skjer det noe i ditt
nærmiljø
eller i din natteravngruppe
som Gatelangs bør
skrive om?
Tips oss!
Send en mail til
gatelangs@natteravnene.no

Natteravnner landet rundt...

Trondheim

Natteravnene i Trondheim mener de har forhindre overgrep ved å spørre fulle kvinner som går fra utesteder sammen med menn om de kjenner den de går sammen med, melder radiokanalen P4. Fagansvarlig for Natteravnene i Trondheim sentrum, Karl Sellgren, sier til P4: «Det at vi stiller spørsmålet tror vi har forhindre overgrep. Vi vet jo ikke helt sikkert, men har en følelse av at dette var ok ut fra hvordan jenta reagerte etterpå.»

Arna/Bergen

De frivillige i dag- og natteravn Arna gikk før jul sammen og spleiset på en campingvogn som står på den gamle lekeplassen på Lone skole, melder Bygdnytt. Dermed kan Natteravnene fortsette å være til stede på Lone også i det nye året.

Lillehammer

Natteravnene i Lillehammer var blant organisasjonene som fikk sin del av Grasrotandelen i Oppland. Oppland Arbeiderblad melder at de som fikk aller mest penger i fylket var Raufoss Fotball og Dyrebeskyttelsens avdeling Gjøvik. De fikk henholdsvis kr. 554 071 og 438 939. Natteravnene i Lillehammer fikk kr. 3 938.

Karmøy

Grunnet utfordringer med vold, rus, tyveri og hæverk har FAU ved Åkra ungdomsskole startet en natteravnordning på Åkra, melder Karmøynytt. Natteravnordningen kom i gang på rekordtid og er et samarbeidsprosjekt mellom FAU ved Åkra ungdomsskole, rektor, politiet, SLT og frivillighetskoordinator. Natteravnene er også ute på ukedagene. De involverte sier til NRK Rogaland at det har blitt mye roligere i gatene etter at ordningen kom i gang.

Kristiansand

Hver fredag i førjulstida kunne folk søke ly i taxiteltene i Bryggebakken og ved Rutebilstasjonen i Kristiansand, meldte Kristiansand kommune i forkant av adventstida. Mens de ventet på ledig drosje, kunne folk hygge seg med kakao, boller og kaffe i et oppvarmet telt. Det var tiende året at politiet, utelivsbransjen, taxinæringen, næringslivet, kommunen og Natteravnene gikk sammen for å skape en trygg avslutning på en hyggelig førjulskveld.

Arendal

Natteravnner skal igjen patruljere Arendals gater lørdag kveld og natt til søndag for å skape større trygghet, melder Agderposten. I en pressemelding skriver forebyggende ved Arendal politistasjon: «Natteravnene møter på politistasjonen for parole kl. 22.30. Barnevernsvakta stiller også. Deretter vil vi ha patrulje i sentrum. Det lokale politiet samarbeider med de frivillige Natteravnene for å skape et tryggere bymiljø i sene kvelds- og natte-timer.»

Ønsket å våkne opp som gutt

Det er vanskelig å si akkurat når han forsto det selv, men allerede da han var fire-fem år og skulle blåse ut lysene på bursdagskaken og ønske seg noe, var ønsket å våkne opp som gutt. Det var likevel først da han var nesten 16 år at alt falt på plass og han skiftet navn til Noah.

Tekst og foto: Anette Haugen

I dag har Noah Alyxander Lind (20) et godt liv. Han hadde aldri selv trodd at det kunne bli så bra som nå, han føler seg nærmest lykkelig. Det har imidlertid ikke alltid vært slik. Han ble født jente og fikk på skolen tydelig merke at det ikke er så lett når du føler deg og ser ut som en gutt. For hvor skal du egentlig gå når læreren sier: «Alle jentene går dit og guttene går dit.»

— Jeg har gått på fire ulike skoler og har opplevd å bli behandlet alt fra superdårlig til veldig bra. På barneskolen var det verst. De så meg ikke og ville ikke stille spørsmål ved at jeg kledde meg som gutt. Gymtimene var ille, jeg vet ikke hvor ofte jeg «glemte» gymtøyet. Det var ikke elevene i min egen klasse som var problemet, men de eldre elevene som hadde gym før og etter «kastet» meg fra den ene garderoben til den andre: «Du kan ikke skifte her, du er jente og omvendt». Moren min prøvde å snakke med læreren, men det hjalp lite, sier Noah.

Ble forfulgt

De første årene på barneskolen ble Noah også delvis forfulgt av noen av de eldre guttene. Det var aldri fysisk, men de fulgte etter ham og spurte: «Er du jente eller gutt?» De ville ikke gi seg. Det var svært ubehagelig og han ble stemplet som «jenta som ville være gutt», selv når han prøvde å gå inn i den rollen de ønsket, å være jente. Heldigvis respekterte de som kjente ham at han var den han var og at han sto i det.

Det ble litt bedre på ungdomsskolen, han ble ikke forfulgt lenger, men ellers var holdningen ganske lik. Heller ikke da han begynte på videregående ble det store forandringer. Han var imidlertid ikke så mye til stede det første året, for han hadde gjennom alt som hadde skjedd

utviklet utmattelsessyndromet ME og var kun på skolen et par dager i uka.

— Jeg var veldig dårlig og klarte ikke for sterkt lys eller lyd. En taxi hentet meg et par dager i uka så jeg kunne være til stede et par timer på skolen to ganger i uken. Jeg er veldig mye bedre nå, men ikke helt frisk. Uansett hadde jeg gått glipp av så mye det første året at jeg bestemte meg for å ta det på nytt og samtidig bytte skole, forklarer Noah.

Forandret seg

Alt endret seg da Noah begynte på Steinerskolen. Læreren sa at «det er sjelen din som har valgt å komme til oss». Ingen brydde seg om han var gutt eller jente. De så ham som den han var og spurte om han ville ha egen garderobe i gymmen og eget rom på klasseturer. Det ønsket han ikke, så han skiftet i guttegarderoben og bodde på «gutterom» på turene.

En medvirkende årsak til at han byttet skole var også at han nå hadde byttet navn til Noah Alyxander. Han ville slippe å forklare dette på den forrige skolen. Han trodde ikke de helt ville forstå. Han byttet fastlege samtidig, bare for å slippe å forklare. Det angret han på.

Den nye fastlegen kunne ikke forstå hvorfor han ville være gutt. Hun sa at «det er så mye fint ved å være jente, du kan pynte deg og få barn». Kan han ikke det som gutt? Det endte med at han byttet lege igjen, til legen lillebroren bruker. Han er kul, så det fungerer bra.

Falt på plass

Det hadde skjedd en del for Noah i årene før dette. Da han var 12 år ba moren ham om å se et program på TV som het «Danny – escaping my female body». Da tenkte han bare: «Det er i England, i Norge finnes det ikke transpersoner.» På en ferie i Sverige, da han var cirka 15, begynte han imidlertid å google på pc'en. Han fant mye info og omsider falt alt på plass.

— Jeg grublet en del i tiden etter og det tok et par uker før jeg turte å snakke med noen om det. Det var egentlig veldig skummelt, for hva om jeg merket at familie og venner ikke ville ha noe med meg å gjøre? Det endte med at jeg satt på rommet og skrev et brev til moren min. Så fikk jeg henne med på å gå en tur. Da leverte jeg brevet, forklarer Noah. Reaksjonene han fikk fra moren beskriver

han som fine. Dette var helt greit for henne. Han merket fra første stund en veldig non-verbal-støtte. Hun sa at «så lenge du er lykkelig, er jeg lykkelig». Også brødrene, venner og de aller fleste andre i familien reagerte positivt. Noen få har et litt anstrengt forhold til det, men da har han bare valgt å ha mindre kontakt med dem.

Ikke skikkelig mann

Blant de som har hatt vanskelig med å akseptere Noah som gutt er det ingen kamerater, men han har hatt et par vonde opplevelser med mødrene til et par av dem. Den ene gangen var han ikke selv til stede, men han har fått det referert. Vedkommende spurte om «han» hadde tatt «operasjonen». Da det ble avkreftet sa hun klart fra at da er «hun» ikke en ekte mann.

— Den andre gangen var jeg til stede. Moren til en venninne klarte ikke slutte å bruke pronomenet «hun». Da datteren kommenterte det, sa moren tydelig: «Hun har ikke penis, da kan jeg ikke kalle henne «ham». Etter det brukte hun «det» når hun tiltalte meg. Da var jeg blitt en ting. Det var veldig uhyggelig. Jeg har ikke sett denne moren siden, påpeker Noah. Andre steder Noah har følt seg diskriminert er i helsevesenet, og ikke bare hos den nevnte legen. Han har per i dag ingen planer om å ta «operasjonen» den ene moren viste til. Noe som for øvrig er mer enn én operasjon. Kanskje vil han ta en brystreduksjon, men foreløpig er han svært tilfreds med behandlingen han får ved å ta testosteronsprøyter.

Lang vei

— Det har vært en kronglete vei for å få behandling. Ikke minst slet jeg meg gjennom en lang reise ved Rikshospitalet, der prosessen tok nesten to år. Der satte de deg under «mikroskopet» og mange av spørsmålene jeg fikk var direkte ubehagelige. De lurte på om jeg hørte stemmer og om jeg måtte slå av lysbryteren mange ganger. Jeg føler meg selv relativt oppgående, men det virket som de gjerne ville at jeg skulle ha minst én psykisk sykdom, fastslår Noah.

Han kom seg imidlertid gjennom og i dag går han til fastlegen hver tredje måned for å få testosteronsprøyte. De som går motsatt vei og trenger østrogen, får tabletter.

«Lytt og gi
kjærlighet»

Noah Alyxander Lind (20)

Godt liv: Noah Alyxander Lind har det bra i dag, men har opplevd en del diskriminering både på skolen og i helsevesenet. Nå stiller han opp for å hjelpe andre.

Som sagt er det per i dag uaktuelt å ta noen operasjon. Kroppen er under endring og han er fornøyd med den som den er. Han føler seg som en gutt, blir tiltalt som gutt og har det bra.

På spørsmål om hva han tenker om TV-serien som ble vist for litt tid tilbake, «Født i feil kropp», svarer han:

– De gjør en strålende jobb med serien, men jeg ble litt trigget av navnet. «Født i feil kropp» er en fin måte å beskrive hva dette handler om til folk som ikke vet så mye om temaet, men kanskje holder ikke begrepet i lengden? For meg personlig gir det litt feil fokus. Skal jeg tenke at min kropp er feil? Da får jeg ikke et godt forhold til kroppen min. Jeg vil gjøre så lite som mulig med den, men dette er selvfølgelig individuelt. Jeg er komfortabel med kroppen min og vil leve et godt liv som meg selv. Hvorfor ikke bare kalle det trans?

Framtiden

Selv om han ikke er helt frisk fra ME-diagnosen har Noah det veldig bra i dag, bedre enn han hadde drømt om. For mange som opplever det samme som ham er det snakk om liv og død. Mange opplever sterke depresjoner før de tør å være seg selv. For tiden jobber han, etter å ha fullført videregående i sommer. Han planlegger imidlertid å studere videre.

– Jeg har lyst til å bli flygeleder, men kanskje blir jeg sexolog eller psykiatrisk sykepleier i stedet. Det er den veien jeg naturlig trekkes gjennom foredragene jeg holder, sier gutten, som har stilt opp i flere anledninger for å fortelle om sine opplevelser. Det gjør han for å få mer åpenhet og for å hjelpe andre som tenker at de er alene og sliter med å finne info og få hjelp.

Skal han gi noen råd til foreldre, skole og andre om hva de skal gjøre hvis et barn eller en ungdom ser ut til å slite med sin identitet, må det være: Lytt, gi rom, se vedkommende og ikke sett spørsmålsteget. Dette er absolutt ikke en fase som går over. Hjelp til med å finne informasjon og tilrettelegg på skolen for gym og turer. Til foreldre vil Noah i tillegg si:

– Lytt og gi kjærlighet. Noen ganger kan du kanskje ikke gjøre noe, men det er greit det også. Bare du er der og støtter, så holder det lenge. Kjærligheten er sterkest av alt.

Holdt utenfor og kalt dum

Daniel Lie (16) har dysleksi. Allerede i barnehagen ble han kalt dum og holdt utenfor på grunn av språkvanskene. På barneskolen eskalerte det med mobbing både fra barn og voksne. På ungdomsskolen gikk det bedre, men først nå på videregående har han fått et godt liv.

Tekst og foto: Anette Haugen

I familien Lie er dysleksi et kjent fenomen. Mamma og pappa, Rita og Rune, har sluppet unna, men flere andre i slekta har fått diagnosen, deriblant sønnen Daniel (16). På bakgrunn av dette er både Daniel, Rita og Rune også sterkt engasjert i interesseorganisasjonen Dysleksi Norge, enten på lokalt eller nasjonalt plan. Etter mange tøffe og slitsomme år på skolen, med mobbing, utfrysning og altfor tilfeldig spesialundervisning, bruker Daniel nå det han selv har vært gjennom til å hjelpe andre. Han har holdt foredrag i regi av Dysleksi Norge og stilte også opp på Lucy Smiths Barnerettighetsdag i høst. Å stå foran en stor forsamling er en stor bragd når man har vært gjennom så mye. Når du blir kalt dum av lærere, bygger ikke det akkurat opp selvtilliten.

Tidlig diagnose

I og med at flere i slekta alt hadde diagnosen, var foreldrene tidlig ute med å få testet Daniel. Han fikk dermed stilt dysleksidiagnosen allerede tidlig i tredje klasse, noe som er viktig for å få den rette hjelpen. PP-tjenesten var ikke i tvil og skolen stilte også greit opp her. Han fikk blant annet utdelt en PC og et program for skrive- og lesestøtte av hjelpemiddel-sentralen.

— Jeg fikk også spesialundervisning, men den har fungert veldig ulikt opp gjennom årene. I begynnelsen satt jeg alene med en egen lærer eller assistent i norsk, etter hvert fikk jeg også hjelp i matte, forteller Daniel, som først knakk lesekoden i femte

klasse. Før det satt han mange timer hjemme med moren og memorerte leseleksene, slik at han kunne alt utenat.

Gjennom årene har familien vært i kontakt med mange velvillige lærere. Noen har virkelig prøvd, en av de første lærerne var helt nyutdannet, men hadde mye IT-kunnskap, slik at Daniel ble en kløpper der. Alt for mange har likevel manglet kunnskap om hva slags undervisning Daniel trenger og tidvis har han vært satt i grupper med andre elever med helt andre behov. I tillegg har bruken av assistenter og vikarer vært stor.

Mobbing

Daniel har alltid vært en høflig gutt, som helt fra han gikk i barnehagen har søkt kontakt med voksne. Det har det vært flere grunner til. Det er ikke uvanlig at de som har dysleksi også kan ha språklige vanskeligheter, slik som munnmotoriske utfordringer. Dette medførte at han både ble mobbet og frosset ut av andre barn. På skolen opplevde han også at voksne bidro til dette.

— En gymslærer, som sikkert mente det godt, lot ham slippe en løpetest. I stedet kunne han gå en tur. Det medførte at han ble ytterligere utfrosset. En annen lærer sa rett ut til Daniel at han var dum, mens en kontaktlærer diskriminerte ham ved å si han var lat og selv skyld i at han ikke hadde venner. To assistenter som tok en gruppe elever med i skogen overlot til barna å leke selv mens de drakk kaffe. Daniel ble da igjen ekskludert, forteller moren.

Mobbingen fortsatte ut barneskolen, men i sjette klasse fikk Daniel en ny kontaktlærer som tydelig så mobbingen og utfrysningen og selv kontaktet foreldrene. Hun begynte å jobbe med de andre barna. Det føltes godt og riktig. Tidligere hadde Daniel blant annet hatt en lærer til å passe på seg, noe som bare gjorde at han ble enda «rarere» for de andre barna. Selv sa Daniel lite om mobbingen. Noe fikk foreldrene vite gjennom naboen og deres barn, samtidig så de godt hvordan han

«ble liten» i det han steg ut av bilen for å gå inn i skolegården. Der hadde ungene også uskreve regler, som Daniel bare fulgte uten å si noe.

Kontakten med skolen

Når det gjelder kontakten med skolen, så har den variert gjennom årene. En av rektorene på barneskolen sa rett ut at han ikke kunne fordra foreldre. Samarbeidet ble deretter. Heldigvis kom det etter hvert en ny rektor som ønsket å hjelpe. Samtidig har ressursmangel og manglende kunnskap om spesialundervisning vært et stort og gjennomgående problem.

— Et av problemene var at Daniel ble tatt ut av andre fag han likte, slik som kunst og håndverk, for å ha norsk i de timene. Dermed endte det med at det ikke var noe å glede seg til hele skoledagen. Han ble også en periode satt i gruppe med en av de som mobbet verst. Vi godtok det bare, fordi vi ikke trodde at vi hadde noe valg, men heldigvis ga PPT klar beskjed om at det hadde vi, derfor ble det endringer, forteller Rita.

Det har vært en læringskurve også for foreldrene når det gjelder hva du har krav på og hvordan du best kan samarbeide med skolen. Denne kunnskapen dro de ikke minst nytte av da Daniel skulle begynne på ungdomsskolen. Da hadde de god dialog med skolen på forhånd, før klassene skulle settes sammen. De pratet også med faglærerne, slik at de var godt informert.

Mobbingen stoppet

Resultatet ble at mobbingen stoppet på ungdomsskolen, men Daniel ble fremdeles i liten grad inkludert. Rektoren her var imidlertid flink og de hadde god kommunikasjon. Det samme gjaldt kontaktlæreren og mange av de øvrige lærerne, som alle bidro til Daniels ve og vel. Det første året følte de også at spesialundervisningen fungerte greit, men så ble det sykdom og vikarbruk, som igjen ble et stadig større problem for de elevene som trengte stabiliteten mest.

A photograph of a man and a woman sitting on a dark grey couch. The man, on the left, has dark hair and a light beard, wearing a dark green sweater. The woman, on the right, has dark curly hair and is wearing a grey and white patterned sweater. They are both looking towards the camera. In the foreground, a small dog with white fur and brown patches around its eyes and ears is sitting on the man's lap. The dog has long, floppy ears and is looking directly at the camera.

Det er lett å gi
opp når du
diskrimineres på
så mange måter
og ikke får under-
visningen du har
krav på.

Diskriminering: Daniels mor, Rita, er leder av lokalforeningen Dysleksi Romerike. Hun ser mange barn som diskrimineres på skolen fordi de ikke får hjelpen de har krav på. Her er Daniel og Rita sammen med familiehunden Qala.

— Skolen sier at de skal sette inn faglærere og vi vet de har det som formål, men når en lærer er mye syk blir undervisningen ofte uryddig. Det som er ille er at Daniels tilfelle på ungdomsskolen egentlig er en solskinnshistorie. Som leder av lokallaget Dysleksi Romerike er jeg selv mye rundt på skolene. Vi opplever at kontorpersonale settes inn i undervisningen og at grupper med barn med svært ulikt kunnskapsnivå settes sammen, forklarer Daniels mor.

Det er lett å gi opp når du diskrimineres på så mange måter og ikke får undervisningen du har krav på. For Daniel var imidlertid ikke det noe alternativ. Han visste han hadde evnene og ville ha gode karakterer. Ofte satt han med lekser fra han kom hjem til han la seg for å ta igjen det han ikke hadde lært på skolen. Samtidig gikk moren, som selv er spesialpedagog og ansatt i en barnehage, i en rekke år ned til halv stilling for å hjelpe sønnen.

Ny hverdag

Det har gått på bekostning av alt som heter fritidsaktiviteter, men Daniels iherdige jobbing gjorde at han gikk ut av ungdomsskolen med 4,2 i snitt. Han går nå i første klasse på medier og kommunikasjon på Hvam videregående skole — og når han er ferdig der har han planer om å gå på høyskole. Akkurat hva han vil studere videre vet han ikke ennå, men enten noe innen IT eller barne- og ungdomsarbeid. Han har allerede mye erfaring med begge deler. På videregående har han kommet i et nytt miljø og fått en ny start uten en påklistret etikett eller rolle. Dette har han klart, ikke på grunn av den tidligere skolegangen, men på tross av den. Foreldrene var igjen tidlig i kontakt med den nye skolen. De er blitt tryggere på at de kan stille noen krav og vet de har en del rettigheter, men her var det heller ikke noe problem.

— Rektor og lærerne her har hele tiden vært svært imøtekomende. De hadde sett ham på en positiv måte allerede før vi tok kontakt. Daniel får de hjelpemidlene han trenger og han får ta muntlige prøver i de fagene det er mulig. Jeg tilbød meg å kjøpe noen interaktive bøker i fagene der det eksisterer, for det koster mye, men det ville de ta seg av, forteller moren. Lærdommen gjennom mange års kamp, der sønnen ikke har fått den undervisningen han har krav på, har gjort at familien allerede har tatt grep for å hjelpe Daniels søster Anine (13). Hun har ikke dysleksi, men mattevansker — og har nå skiftet skole og går på en privatskole.

Garantier: Barneombud Anne Lindboe er klar på at det ikke holder med en lov som stadfester retten til god spesialundervisning. Det må gis garantier. (Foto: Anette Haugen)

— Tilbudet er kritikkverdig

Barneombudet har det siste året sett nærmere på spesialundervisningen som gis i den norske skolen.

Barneombud Anne Lindboe er klar i sin dom: Tilbudet er kritikkverdig. Her er hva hun sier om hvordan disse elevene i dag blir diskriminert og hva som bør gjøres:

På hvilken måte mener Barneombudet at barn som trenger spesialundervisning blir diskriminert i den norske skole?

— Vi har i løpet av det siste året undersøkt forholdene for barn som får spesialundervisning i skolen. Tilbudet mange av disse barna får er kritikkverdig. Vi ser blant annet at barn med behov for spesialundervisning ikke får lærere med rett kompetanse på samme måte som andre elever. Elever vi har snakket med forteller om at de plasseres i «oppbevaringsgrupper» hvor innholdet i undervisningen er uklart og gruppesammensetningen i klassene er tilfeldig.

Får dere mange klagesaker på dette? Hva går de ut på — og hvordan kan dere hjelpe?

— Vi har lenge hatt grunn til bekymring for om barn i Norge får god nok spesialundervisning. Vi har intervjuet både elever og foreldre, som forteller om sine erfaringer. Vi har også hatt innsyn i rundt 100 klagesaker om manglende eller for dårlig spesialundervisning. Om lag 49 000 barn får spesialundervisning i norske skoler. Vi snakker om en stor gruppe med barn. — Barn og foreldre vi har snakket med forteller om undervisningstimer som fylles

av assistenter eller voksne uten godkjent utdanning. Flere forteller om erfaringer fra å være med i «oppsamlingsgrupper». En lydsensitiv elev ble satt i gruppe med tre utagerende elever. En elev med dysleksi fikk opplæring i gruppe med elever med utviklingshemming. En tredje forteller om det å bli satt sammen med andre med mye større vansker, noe som gjør det utfordrende å få den opplæringen som passer.

— Ved å ta tak i disse problemstillingene, forventer vi at myndighetene ser alvorret i dette. Vårt mål er at elever med spesialundervisning skal ha like muligheter, samme timeantall og faglig godt innhold i opplæringen på lik linje med andre elever. De skal ikke diskrimineres fordi de trenger noe mer, eller et annet tilbud for å fullføre skolehverdagen på en god og verdig måte.

Hva mener dere bør gjøres for at barna skal få den undervisningen de har krav på?

— Det er viktig at elevene med spesialundervisning sikres lærere med forsvarlig kompetanse slik at undervisningen tilrettelegges den enkelte elevs forutsetninger og ambisjoner. Elevene må i langt større grad få være med å medvirke i planleggingen og undervisningen på skolen enn i dag. Tiltakene rundt det psykososiale miljøet må også styrkes. Opplæringen må organiseres med utgangspunkt i hva som er til elevenes beste.

— Vi må jobbe for å få en lov som garanterer en rett til god spesialundervisning og ikke bare en lov som stadfester denne retten. Det vil også sikre klagemulighetene for foreldre og elever som ikke får et forsvarlig opplæringstilbud av kommunen.

En ulempe: Å hete Abdirahman Hassan er ikke akkurat en fordel når du skal søke jobb i Norge, fastslår Abdirahman Hassan. Han håper imidlertid dette ville endre seg med tiden. (Foto: privat)

Har «feil» navn

Abdirahman Hassan er født og oppvokst i Norge. Han har blant annet bodd i Stavanger, Drammen, Oslo og studerer nå i Trondheim. Han snakker flytende norsk og har gode karakterer, men likevel har han en ekstra ulempe når han søker jobb: Navnet.

Av Anette Haugen

«Få nordmenn liker å høre at det er diskriminering i arbeidslivet. Jeg var bedre kvalifisert enn vennen min til å få jobben. Jeg fikk avslag, men han var etnisk norsk – og fikk den.»

I høst skrev Abdirahman Hassan (19) et innlegg på Aftenpostens ungdomssider, Si; D om hvordan han opplever å bli diskriminert når han søker jobb. Sitatet over er innledningen på innlegget. Responsen etterpå var ganske stor. Han fikk en del meldinger fra politikere som ba ham «stå på» og han ble invitert til likestillings- og diskrimineringsombudet for en samtale.

Bedre kvalifisert

Abdirahman Hassan, med bakgrunn fra Somalia, understreker at han aldri har følt seg diskriminert gjennom skolegangen. Den har vært fin og han har fullført med gode karakterer, slik at han kom rett inn på studiet han ønsket, statsvitenskap på

NTNU i Trondheim. Da han flyttet dit i høst, trengte han imidlertid en deltidsjobb for å finansiere studiene. Han forteller: – Jeg søkte på en stilling hos en organisasjon og anbefalte samtidig en kamerat å søke samme jobb. Jeg var på intervju, men fikk to dager senere en sms med en melding jeg har fått flere ganger: «Hei, vi hadde mange kvalifiserte søkere og du fikk dessverre ikke stillingen.» Rett etter fikk jeg vite at kameraten min, som er etnisk norsk, hadde fått jobben til tross for at han har mindre relevant erfaring. Han fikk dessuten beskjed samme dag han var på intervju.

Mindre sjanse

Abdirahman ble naturlig nok frustrert etter avslaget, ikke minst fordi han denne gang visste at han var bedre kvalifisert enn personen som ble ansatt. I innlegget skriver han blant annet:

«Vi med innvandrerbakgrunn blir ofte bedt om å ta høyere utdanning, skaffe oss jobb og ikke leve av «velferdstrygden», som det ofte påstås at vi gjør. Jeg har fullført videregående og tar høyere utdanning. Jeg kjenner mange som har opplevd rasisme og diskriminering på arbeidsmarkedet på bakgrunn av deres utenlandske navn.»

«En undersøkelse fra 2012, gjort i samarbeid mellom Institutt for samfunns-

forskning og Fafo, viser at «Ahmed» har 25 prosent mindre sjanse enn «Eirik» til å bli innkalt til intervju. Det er helt uavhengig av om «Ahmed» har like gode norskkunnskaper og like god utdanning som «Eirik». Å bli diskriminert på bakgrunn av hudfarge, navn og etnisitet er forkastelig og noe som ikke burde finne sted i et vestlig demokratisk land som Norge.»

Likestillingsombudet

Etter at Abdirahman skrev innlegget i høst ble han invitert til en samtale hos likestillings- og diskrimineringsombud Hanne Bjurstrøm. Han omtaler samtalen som fin. Han følte at de lyttet og at han ble tatt på alvor. De mente mye skyldes kunnskapsmangel og uvitenhet hos arbeidsgiverne. De skulle også skrive en rapport om arbeidsdiskriminering og sende politikerne. – Jeg følte at jeg ble hørt. Selv føler jeg meg også ganske heldig og har nå i ettertid fått en annen deltidsjobb. Det jeg imidlertid frykter, er at når det skal være så vanskelig å få en deltidsjobb med «feil» navn, hvordan blir det da når jeg skal begynne å søke en jobb der jeg kan bruke utdannelsen min? Men jeg får bare stå på med studiene og håpe det vil endre seg, sier den unge mannen, som ikke er redd for å si fra – og som også er sterkt politisk engasjert.

Respekt og toleran

«Noe helt grunnleggende i integreringsdebatten, er å ha en gjensidig respekt i alt vi gjør.» Aslam Ahsan kom til Norge fra Pakistan for 45 år siden. Han synes det blir helt feil når norske skoler velger å avvikle norske juletradisjoner for å ta hensyn til andre religioner.

Tekst og foto: Anette Haugen

— Vi lever i et mer og mer globalt samfunn. Da må vi gjøre det vi kan for å forebygge og forminske konfliktpunktene, der religion og politikk er de to viktigste faktorene. Norge er et land som har hatt sin religion og sin kultur helt fra starten av. Nye bosettere bør vise respekt for det Norge står for. Det at noen kan føle seg krenket av andres verdier, synes jeg høres rart ut, sier Aslam Ahsan (75). Selv føler norsk-pakistaneren aldri at han har blitt diskriminert eller krenket i Norge. Han er klar over at han kan ha provosert noen med enkelte uttalelser, slik at det har kommet motreaksjoner av ulike typer, men da kan det godt hende de har vært berettiget. Vil du være en del av samfunnet må du regne med å få både ris og ros. Heldigvis har han selv en høy terskel når det gjelder temaene i det store spenningsfeltet.

Samfunnsengasjert

Det er nå 45 år siden Aslam Ahsan kom til Norge, etter å ha bodd en kort tid i Danmark. Der var det imidlertid ganske flatt og urbant, nesten litt som i Pakistan. Den flotte naturen og det litt mer øde landskapet i Norge føltes mer eksotisk, dermed endte han opp her. Etter hvert kom også familien hans hit, og i dag har han elleve barnebarn som alle er født i Norge. Om han har trådd litt tilbake etter at han ble pensjonist, har den lokale Ap-politikeren fra Lørenskog alltid vært samfunnsengasjert — og han har aldri vært redd for å si sin mening. I 22 år arrangerte han jul for enslige og eldre, etter norske tradisjoner, et arrangement

andre nå viderefører. Han har også mottatt flere priser, som Fritt Ords Pris og Norske kirkeakademiers Brobyggerpris i 1998, Fritt Ords Pris i 2002 og Kongens fortjenstmedalje i gull i 2009. I sitt forsøk på å være brobygger har Aslam Ahsan alltid lagt vekt på å trekke fram det positive. Her viser han for eksempel til at i Norge gis det statstilskudd til moskéene. Det er det ikke mange andre land i verden som gjør, ikke en gang blant de muslimske landene. — Dette viser at den norske toleransen og likestillingen går veldig langt, fastslår han.

Religion

Når det gjelder religion er Aslam Ahsan veldig klar på en ting. I og med at vi lever i et multireligiøst samfunn, kan ikke hver og én framheve sin religion. At han går til moskeen og andre går i kirken, har ingen andre noe med, ei heller hvordan vi utøver vår religion i vårt eget hjem, men ethvert religiøst symbol bør unngås i alminnelig offentlighet.

— Jeg tenker ikke her på om en kristen bruker et kors som halssmykke. Det må være greit. Men om alle hadde gått rundt i prestekappe ville vi syntes det var rart. På samme måte mener jeg at hijab, som religiøst symbol, for eksempel ikke bør brukes som en del av en uniform. Det kan av noen oppleves som en provokasjon. Selv er jeg vant med å snakke med eller til en person, ikke et plagg, uttaler han og kommer med en klar oppfordring: — La religionen ligge igjen hjemme. Ikke ta den med i det offentlige rom. For meg er religion noe meget privat. Jeg har ikke behov for å ta det med ut. På den måten kan vi minske konfliktpunktene. Norge som land bør sette ned foten for enkelte religiøse krav som ikke har åpenbar bærende kraft og som bare stimulerer konfliktpunktene i stedet for å forebygge dem.

Det er bare å se på hvordan terrorisme nå forbindes med islam og skaper religiøs frykt, for å forstå hvorfor det er viktig med nøytralitet både på nasjonalt og globalt plan når det gjelder religion.

Kontakt og dialog

I tillegg til «gjensidig respekt og toleranse», er «kontakt og dialog» ord Aslam Ahsan bruker når han snakker om hvordan vi i dagens globale samfunn må gjøre hva vi kan for å forebygge konfliktpunktene i hverdagen.

— Hvis man ikke snakker sammen blir distansen for stor. Uten kontakt og dialog kan det hende at folk føler seg diskriminert, men det er likevel ikke sikkert at de faktisk er det, påpeker han — og legger til: — Norge skal fortsette å feire sin nasjonaldag som landet alltid har gjort og fortsette med sine tradisjoner. Norge skal ikke islamiseres. Jeg er takknemlig for at Norge har så stor likestilling og respekt at staten til og med yter penger slik at jeg kan få utøve min egen religion, sier norsk-pakistaneren, som reiser tilbake til Pakistan hvert år og tilbringer mye av vinteren der.

Julaften er han imidlertid alltid i Norge. De har en form for feiring da, men det er i utgangspunktet fordi han er bestefar til tvillinger som har bursdag 24. desember. Årets romjul ble avholdt på hytta på fjellet.

Gjensidig respekt: Å ha respekt for andres kultur og religion er viktig, mener Aslam Ahsan, som flyttet til Norge i 1971.

se

– La religionen
ligge igjen hjemme.
Ikke ta den med
i det offentlige
rom.

Aslam Ahsan (75)

Trenger du noen å snakke med?

Alle har behov for svar på sine spørsmål, men det er ikke alltid lett å spørre noen du kjenner. Det finnes flere telefon-tjenester og nettsider hvor du kan finne god informasjon og hvor du har mulighet til å stille anonyme spørsmål. Disse sidene kan også være til hjelp for foreldre og andre voksne som lurer på hva de unge er opptatt av.

Alarmtelefon for barn og unge **116 111**

Gratis nødtelefon for barn og unge. Holder åpent når barneverntjenesten er stengt. Man-fre kl. 15–08. Helgene: Døgnåpent. www.116111.no

Amathea **815 32 005**

Tilbyr gratis samtaler og rådgivning om alt som har med graviditet å gjøre. Åpent: Man-fre kl. 08–20. www.amathea.no

Røde Kors-telefonen for barn og unge **800 333 21**

For alle under 18 år som trenger en voksen å snakke med. Tlf: Man-fre kl. 14–22. Chat: Man-fre kl. 14–22. www.korspahalsen.no

Dopingkontakten **800 50 200**

Gratis og anonym informasjons-tjeneste for alle med spørsmål om doping. Åpent: man-fre kl. 09–15. <http://tinyurl.com/gotnvx>

Kirkes SOS **22 40 00 40**

Gratis krisetelefon for alle som trenger noen å snakke med, uansett hva det er. Tlf: Døgnåpent. Chat: man-søn kl. 18.30–22.30. www.kirkens-sos.no

Ungdomstelefonen **40 000 777**

Unge svarer unge på spørsmål om seksualitet, legning og identitet. Tlf: søn-fre kl. 18–22. Chat: tirs-ons kl. 18–22. www.ungdomstelefonen.no

RUSTelefonen **08588**

Svarer og gir råd på alt rundt rusproblematikk. Du kan være helt anonym. Tlf: Man-søn kl. 11–19. Chat: Man-fre kl. 11–17. www.rustelefonen.no

Telefon for incest- og seksuelt misbrukte **800 57 000**

Gratis hjelpetelefon for incest- og seksuelt misbrukte i alle aldre og av begge kjønn. Døgnåpent. www.incest80057000.no

Bekymringstelefonen voksne for barn **810 03 940**

For voksne som har bekymringer eller spørsmål rundt barn og unge. Tlf: Man-fre kl. 09.30–14.30. Chat: tirs 12.30–14.30. www.bekymring.no

Barneombudet **22 99 39 50**

Svarer på alle type spørsmål fra barn og unge under 18 år. Tlf: Man-fre kl. 09–15. Nettsiden: Klar melding eller Facebook. www.barneombudet.no

Ung.no

Informasjons- og diskusjonskanal drevet av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Gir svar på alt du lurer på, har egen spørreside. www.ung.no

Klara Klok

Informasjonstjeneste om helse, forhold og familie, rusmidler og seksualitet, med primærmålgruppe unge i alder 10–30 år. Dessverre stengt for nye spørsmål. www.klara-klok.no

Barnevakten.no

Hjelper foreldre til å delta aktivt i barnas mediehverdag gjennom å formidle nyansert informasjon, gode råd og nyttige verktøy. www.barnevakten.no

Medietilsynet

Gir informasjon og tips om alt rundt barn og medier, dataspill, trygg nettbruk, digital mobbing, personvern mm. www.medietilsynet.no

Rådgivning om spiseforstyrrelser **948 17 818**

Gir råd og veiledning til alle som har eller har hatt en spiseforstyrrelse og til pårørende. Ta kontakt på telefon: 948 17 818 eller mail: nfo@nettros.no www.nettros.no

Få konkrete klager på utelivet

Hvert år mottar Næringsetaten noen få klager eller tips på etnisk diskriminering eller diskriminering av funksjonshemmede ved Oslo utesteder. De gjennomfører samtidig egne diskrimineringskontroller på byens utesteder rundt 20 ganger årlig.

Av Anette Haugen

Hvor utbredt er det egentlig med diskriminering ved Oslos utsteder? Lasse Johnsen, leder for Utelivsgruppa i politiet, forteller at han titt og ofte hører om at noen føler seg diskriminert, men at det kommer inn svært få konkrete klager og anmeldelser. At diskriminering forekommer tror han helt sikkert, men det er vanskelig å si i hvor stor skala. Det er uansett vrient å bevise, fordi man kan henvise til oppførsel og legitim avvisning. Det blir ofte ord mot ord. Han understreker at politiet er opptatt av å bekjempe diskriminering i utelivet og samarbeider nært med Næringsetaten, som blant annet foretar egne kontroller.

Få anmeldelser: Lasse Johnsen, leder i Utelivsgruppa i politiet, forklarer at de får inn få anmeldelser på diskriminering. Det tas imidlertid på høyeste alvor. Nylig er det opprettet en egen gruppe i politiet for hatkriminalitet.

Viktig samarbeid

Gunnhild Haugen, direktør i Næringsetaten, forteller følgende:

— Vi får inn svært få klager/tips på diskriminering fra publikum, men mottar noen få klager/tips i året fra privatpersoner på etnisk diskriminering og diskriminering av funksjonshemmede på utesteder. Næringsetaten mottar ingen anmeldelser, derfor er samarbeidet med Likestillings- og diskrimineringsombudet og politiet viktig. De sender oss informasjon som de antar har vesentlig betydning for bevillingsspørsmålet.

— Ettersom klagen/tipsene er fra privatpersoner, ber vi dem enten ta kontakt med Likestillings- og diskrimineringsombudet, som hjelper mennesker som opplever diskriminering, eller med politiet, som tar imot anmeldelser. Næringsetaten har dialog med de som har skjenkebevilling, for en bevisstgjøring av hvilke regler som gjelder. Diskriminering på grunnlag av etnisk bakgrunn er ulovlig i henhold til straffelovens § 349a.

Egne kontroller

Næringsetaten gjennomfører som sagt særskilte diskrimineringskontroller på byens utesteder hvert år, men skjenkekontrollørene skal uansett alltid være oppmerksom på denne problemstillingen når de er på kontroller. Diskrimineringskontrollene skal avdekke om det forekommer diskriminering på etnisk grunnlag på byens utesteder, og setter fokus på at Oslos uteliv skal være trygt, inkluderende og variert.

Diskrimineringskontrollene utføres med såkalt parvis testing som metode. Kontrollørgruppene består av to-fem personer, der etnisitet er eneste skille mellom kontrollgruppene. For øvrig har gruppene lik kjønnssammensetning, er i samme aldersgruppe og har lignende klær på seg. Det er for å sikre at utestedene vurderer kontrollørene så likt som mulig. Kontrollene utføres i hovedsak på utesteder med dørvakter.

Gruppen bestående av personer med etnisk norsk bakgrunn for-

Trygt uteliv: Næringsetaten holder stadig kontroller for å sikre et trygt og variert uteliv for alle. (Illustrasjonsfoto)

søker først å komme inn på utestedet. Hvis de slipper inn, kommer gruppen med annet etnisk utseende og forsøker å komme inn på samme grunnlag. Etter hver kontroll ber kontrollørene om en samtale med daglig leder på utestedet for å informere om kontrollen og eventuelle observasjoner. Denne samtalen er en fin anledning til bevisstgjøring rundt diskriminering. Oslo er for øvrig den eneste kommunen i landet som har inndratt en bevilling på bakgrunn av diskriminering.

Næringsetaten utfører cirka 20 diskrimineringskontroller i året. I 2015 fikk tre steder inndratt bevillingen for en periode på grunn av diskriminering. Næringsetaten ønsker for øvrig tips fra alle som er vitne til diskriminering på utesteder.

Tips kan formidles via tipstelefonen 23 46 00 00 eller tipsmail: tips@nae.oslo.kommune.no. Her kan du være anonym.

Låner ut gratis fritidsutstyr

Det koster om man har barn som skal være med på en rekke fritidsaktiviteter. Ikke minst er utstyr dyrt. For å sikre at ingen barn og unge skal falle utenfor, men få delta på aktiviteter, tilbyr stadig flere gratis utlån av alt fra ski og skøyter til sykler og komplett turutstyr.

Tekst og foto: Anette Haugen

På biblioteket i Oppegård kommune i Akershus er det ikke bare bøker du kan få låne om du har lånekort. I en avdeling på biblioteket, kalt BUA Oppegård, kan du også låne sparkesykler, sykler, hjelmer, beskyttelsesutstyr, telt, stormkjøkken, termos, sovepose, ski, skøyter og mye mer. Alt utstyret er nyinnkjøpt ved hjelp av såkalte fattigdomsmidler fra Bufdir.

— Tanken er at alle skal ha rett og mulighet til å drive en aktivitet uavhengig av sin økonomi. Her kan absolutt alle komme for å låne utstyret vi har inne. Lånetiden er i utgangspunktet én uke, men om tilgjengeligheten er stor kan man låne lenger. Vi

har utstyr i alle størrelser, både for barn og voksne, forteller Nguyen Khanh Thanh, leder i Framtiden i våre hender i Oppegård. Det er de som har ansvar for ordningen i samarbeid med biblioteket.

Landsomfattende

BUA i Oppegård er imidlertid langt fra det eneste stedet i landet med en gratis låneordning for sports- og fritidsutstyr. De er en del av den landsomfattende organisasjonen BUA, som ble etablert i 2014 og har som mål å bidra til inkludering og økt deltakelse i helsefremmende aktiviteter for barn og unge, uavhengig av sosio-økonomisk status.

Per i dag er det over 30 såkalte BUA-ordninger rundt i landet, men i tillegg finnes det mange andre organisasjoner som driver med det samme. I følge BUAs nettsider, har de funnet over 120 ulike ordninger.

Både innenfor og utenfor BUA-systemet drives utlånet på ulike måter. Noen få steder foregår utlånet på biblioteket, som i Oppegård, noen steder skjer det i regi av sportsbutikker, noen steder er det organisert av frivilligsentraler og andre steder

skjer det i mer privat regi. Hvem som eventuelt er samarbeidspartner, med ansvar for utstyret, varierer også.

Populært

I Oppegård kom låneordningen i gang i september i 2016. Nguyen Khanh Thanh ser det som er stor fordel å samarbeide med biblioteket, ikke minst fordi de har lang åpningstid slik at utstyret er lett tilgjengelig. Samtidig har biblioteket et godt system for utlån. Alt du trenger for å være med i ordningen er et gyldig bibliotekskort og et oblat, som du får når du spør.

— Utlånsordningen har allerede blitt veldig populær. Ikke minst ser vi det i feriene. Da låner vi ut mye turutstyr. Noen familier eier kanskje bare to soveposer, selv om de er fire eller fem personer. Da kan de låne de øvrige her slik at hele familien kan dra på tur sammen. Vi har alt som trengs for en telttur eller skitur i marka, sier han.

Frivilligsentralen

Også i Askim i Akershus driver de med utlån av sports- og fritidsutstyr, både til sommer- og vinterbruk. Der er det frivilligsentralen som tar seg av utlånsordningen. Heller ikke de stiller spesielle kriterier for utlån, men de merker at brukerne i stor grad er barn og barnefamilier. Det kommer ikke minst av at de informerer om ordningen på alle skolene.

— Vi har gitt beskjed til alle rektorene om låneordningen, slik at de kan informere videre. Når skolene har aktivitetsdager ser vi at trykket blir ekstra stort. Skolene har gjerne selv noe utlånsutstyr, men langt fra nok. Andre tidspunkt vi merker stor pågang er i helgene og i feriene, sier Lill Pedersen, daglig leder i Askim Frivilligsentral.

Tanken bak ordningen i Askim er den samme som i Oppegård, nemlig at alle skal ha de samme mulighetene til å drive med aktiviteter, uavhengig av om familien har dårlig råd eller ikke. Også de har søkt

Fattigdomsmidler

Dette er en nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom som årlig utlyses av Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (BUFDIR).

Formålet med tilskuddsordningen er å motvirke og/eller dempe konsekvensene av fattigdom blant barn og ungdom.

Tilskuddsordningen skal være et virkemiddel for å bedre mulighetene for at flere barn og ungdom skal få delta på viktige sosiale arenaer, som ferie- og fritidsaktiviteter, uavhengig av foreldrenes inntekt og sosiale situasjon. Både offentlige instanser, private aktører og frivillige organisasjoner kan søke om tilskudd.

Les mer på: www.bufdir.no/Tilskudd/Soke_om_tilskudd/Barnefattigdom/

og fått fattigdomsmidler fra Bufdir for å kjøpe inn utstyret. Lill Pedersen tror ganske sikkert at uten ordningen hadde flere falt utenfor.

Flere muligheter

I Askim har utlånsordningen vært i gang i ett år, og de har kjøpt inn utstyr i to

omganger, for vinterbruk og sommerbruk. Alt er nyinnkjøpt og de har så langt valgt å takke nei til å ta i mot brukt utstyr akkurat til dette formålet. De tar imidlertid inn brukt utstyr som de selger for en billig penge i «Gjenbruksbutikken», som også drives i regi av Frivilligsentralen. — På den måten har folk mange mulighe-

ter. De som vil ha nytt utstyr kan kjøpe hos G-sport, som vi for øvrig har en god samarbeidsavtale med om vi trenger å fikse på utstyr. De som vil kjøpe brukt kan gjøre det for en billig penge og de som vil låne har den muligheten. Dette fungerer veldig bra. Vi må si det er en veldig vellykket ordning, fastslår Lill Pedersen.

Genialt: «Helt fantastisk», var kommentaren da Ida Marie Frøslund og Mona Neksum ble tilbudt gratis skyss hjem fra byen. Elbil-sjåførene Camilla Toven og Johan Hovland sto klare til å kjøre damene hjem.

Gratis jentetaxi hjem fra byen

«Veldig fint og overraskende, fantastisk, helt genialt!» Det var noen av kommentarene fra kvinnene som fikk tilbud om gratis skyss hjem fra byen en fredagskveld før jul. Bak tilbudet sto Natteravnene og en av samarbeidspartnerne, Hafslund, som stilte med sjåfører og elbiler.

Tekst og foto: Anette Haugen

— Et veldig positivt, hyggelig og overraskende tilbud. Jeg hadde blitt veldig glad om noe slikt ble tilbudt når døtrene mine er ute, kommenterte Mona Mørk og Anne-Grethe Lindås etter å ha takket ja til gratis skyss hjem etter julebordet de hadde vært på.

To andre som gladelig takket ja til å bli kjørt trygt hjem av Natteravnene og Hafslund, var Ida Marie Frøslund og Mona Neksum, som omtalte tilbudet som helt fantastisk og genialt.

— Vi skal til Røa og hadde planlagt å ta bane og buss hjem. Vi skiller lag underveis, slik at det blir å gå alene den siste biten. Jeg har ofte tenkt at det er ubehagelig, så det hender jeg ringer mannen min og snakker med ham mens jeg venter på bussen, forklarte Ida Marie.

— Jeg har selv barn og er veldig glad i Natteravnene. Jeg går natteravn selv. Mye kan skje og det betyr enormt mye at det er voksne ute og sirkulerer og holder et øye, påpekte Mona.

Samarbeid

Bak tilbudet om gratis jentetaxi en fredagskveld i julebordsesongen, sto altså Natteravnene og samarbeidspartneren Hafslund. Det er andre gang de gjør dette sammen. Første gang var for ett år siden. Natteravnene har også tidligere samarbeidet med ulike aktører om å få kjørt jenter trygt hjem etter en tur på byen. I år stilte Hafslund opp med sju sjåfører og fem elbiler. Tilbudet varte så lenge som strømmen på bilene varte. Mange jenter

fikk seg en hyggelig overraskelse og takket ja til tilbudet om gratis skyss hjem, der både sjåfører og passasjerer fikk en trivelig tur.

De sju fra Hafslund som stilte som sjåfører i år var: Susanne Eggen, Silje Holmsen, Anton Häggström, Linn Grytbakk, Truls Jemtland, Camilla Toven og Johan Hovland.

Godt tiltak

— Vi stiller opp fordi vi synes det er et godt tiltak og fordi dette er et tilbud vi selv hadde satt stor pris på om vi var ute på byen. Da vi så det på intranettet vårt meldte vi oss raskt. Det er i tillegg en fin måte å gjøre noe annet på sammen med kolleger, forklarer Susanne og Silje.

— Det kan skje mye når du er ute, ting du ikke har oversikt over. Jeg har selv to søstre og ville satt pris på om de fikk et slikt tilbud som dette i regi av Natteravnene, sier Anton.

— Jeg stiller fordi det er et godt tiltak og fordi jeg selv har vært ute mange ganger.

Sjåfører: Hafslund stilte med sju sjåfører og fem biler en fredagskveld før jul. Her fem av dem. Fra venstre: Truls Jemtland, Linn Grytbakk, Anton Håggström, Silje Holmsen og Susanne Eggen. Camilla Toven og Johan Hovland var på kjøretur da bildet ble tatt.

Pause: Noen av kveldens natteravnere tar seg en velfortjent pause med litt påfyll av pizza hos Egon. Natteravnene setter stor pris på at Egon både i Oslo, Lillehammer og flere andre steder i landet sponser Natteravnene med mat under vandringene. (Foto: Thor-Erik Dalby)

Overrasket: Mona Mørk og Anne-Grethe Lindås ble gladelig overrasket med gratis skyss hjem fra byen etter julebordet.

Jeg føler en uro på vegne av jenter som drar hjem alene fra byen, påpeker Linn.

— Jeg er selv Oslogutt og har hatt mine år på byen på kveldstid. Det er fint at Hafslund gir oss denne muligheten til å bidra. Det blir noe annet enn å bidra ved å gi penger til et tiltak, fastslår Truls.

— Vi har akkurat kjørt to venninner tilbake til Kringsjø. De var glade og fornøyde, så det var en hyggelig tur. Jeg ville selv satt pris på å få et slikt tilbud, for det er mye som kan skje. Det er derfor en fin måte å bidra på, forteller Camilla.

— Jeg kunne ikke være med i fjor, men tilbakemeldingene var veldig gode fra de som deltok, så i år var det nesten en selvfølge å bli med, sier Johan Hovland, konserndirektør for kommunikasjon og samfunnskontakt hos Hafslund og en av de ansvarlige for tilbudet.

Samarbeider: Lars Norbom, generalsekretær i Natteravnene (t.v.) og Johan Hovland, konserndirektør for kommunikasjon og samfunnskontakt hos Hafslund, stilte begge da Natteravnene og Hafslund tilbød jentetaxi hjem.

Norsk ungdom røyker og drikker mindre

Norge har den laveste andelen dagligrøykere i aldersgruppen 15-16 år i Europa. Denne gruppen oppgir også at de bruker mindre alkohol og cannabis enn sine jevngamle på kontinentet.

Dette viser en stor europeisk undersøkelse som SIRUS, nå Folkehelseinstituttet, har bidratt i. Resultatene kommer fra European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD), som er en stor europeisk skoleundersøkelse om bruk av røyk, alkohol og narkotika blant 15- og 16-åringer. Resultatene viser at røyking i denne aldersgruppen fortsetter å gå nedover. Den samme trenden gjelder for alkohol. Det er foretatt totalt seks datainnsamlinger (1995, 1999, 2003, 2007, 2011 og 2015) og tall fra undersøkelsen i 2015 omfatter 100 000 skoleelever i 35 europeiske land.

Positiv rustrend

I løpet av de 20 årene undersøkelsen har pågått, har andelen 15-16-åringer i Europa som aldri har røykt økt fra cirka 30 prosent til 53 prosent. Tilsvarende har nedgangen i andelen som oppgir at de har prøvd alkohol sunket fra 89 til 81 prosent. Etter en økning i andelen som oppga å ha brukt cannabis i Europa fra 1995 til 2003, har de tre siste undersøkelsene vist en svak nedgang. Andelen var 11 prosent i 1995 og 19 prosent i 2003. Nå er den 17 prosent.

Norge best på røykeslutt

Norge har hatt en større nedgang i andelen røykere enn de øvrige europeiske landene i undersøkelsen. Fra 1995 til i dag har andelen norske 15-16-åringer som aldri har prøvd å røyke økt fra rundt 30 prosent til 70 prosent. Og mens gjennomsnittet dagligrøykere i denne aldersgruppen i Europa er redusert fra 20-24 prosent i årene 1995-2003, til 13 prosent i 2015, har Norge hatt en nedgang fra 20 til to prosent.

– Røyking er den enkeltfaktoren som har sterkest negativ innvirkning på folkehelsen, og det er gledelig at Norge ligger lavest i Europa når det gjelder dagligrøyking blant ungdom, sier forsker Elin K. Bye, forsker ved Folkehelseinstituttets avdeling for rusmiddelbruk.

Det er Bye og kollega Astrid Skretting som har vært ansvarlige for den norske studien.

– I Norge er det nå flere ungdommer som bruker snus enn sigaretter, men også for bruk av snus ser vi en reduksjon blant ungdom de senere år, sier Bye.

Drikker mindre alkohol

Norske 15-16-åringer befinner seg i det nedre sjiktet sammenlignet med andre land i Europa når det gjelder andelen som i 2015 rapporterte å ha drukket alkohol «noen gang» og «siste 30 dager». Etter en økning fra 79 prosent til 84 prosent fra 1995 til 2003, har andelen sunket for hver undersøkelse. I dag oppgir 57 prosent av norske 15-16-åringer at de har prøvd alkohol. Også

Illustrasjonsfoto: SHX

nst i Europa

for bruk siste 30 dager ligger Norge blant de laveste i Europa med 22 prosent mot 47 prosent i snitt i Europa.

Nedgang i cannabisbruk

Andelen norske 15-16-åringer som oppga bruk av cannabis «noen gang» eller «i løpet av de siste 30 dager», er også blant de laveste i Europa. I Norge sier sju prosent at de har prøvd «noen gang», og to prosent oppgir å ha brukt cannabis «i løpet av de siste 30 dager». Gjennomsnittet i Europa ligger på henholdsvis 17 prosent (prøvd noen gang) og sju prosent (røykt i løpet av de siste 30 dager). Norges resultater fra ESPAD-studien er i samsvar med utviklingen man har sett i andre studier av norsk ungdom, eksempelvis i Ungdata. Folkehelseinstituttet vil i løpet av høsten publisere en egen rapport som vil gå mer i detalj på utviklingen i Norge i perioden 1995-2015.

Kilde: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/norsk-ungdom-royker-og-drikker-minst-i-europa/> (Publisert 20.09.2016)

Én av tre akuttinnlagte var påvirket av rusmidler

En av tre pasienter som ble innlagt på akuttmottaket ved Oslo universitetssykehus på grunn av skader, var påvirket av rusmidler på skadetidspunktet. Dette viser en studie fra Folkehelseinstituttet.

Forskerne ved Folkehelseinstituttet har i samarbeid med Oslo universitetssykehus undersøkt blodprøver fra skadepasienter som i løpet av ett år ble innlagt ved akuttmottaket på Ullevål sykehus. Formålet var å undersøke hvor stor andel som var påvirket på skadetidspunktet. I alt omfatter studien 996 skadepasienter. Alle skadepasienter som kom til sykehuset innen seks timer etter skaden, ble inkludert i studien. Unntaket var pasienter som ble innlagt på grunn av forgiftning, i hovedsak overdoser.

Tidspunkt for skaden

Blodprøvene ble analysert for alkohol og 28 andre rusgivende stoffer. — De påviste konsentrasjonene ble tilbakeregnet til tidspunkt for skaden. Ut fra disse konsentrasjonene vurderte vi om det var sannsynlig at pasienten var påvirket på skadetidspunktet, sier Eirin Bakke, forsker på Folkehelseinstituttet. Å påvise stoffer i blod ved innleggelse betyr ikke nødvendigvis at pasienten har vært påvirket på skadetidspunktet. Rusmidler kan også være tatt etter at skaden har skjedd. I denne studien ville forskerne undersøke hvor mange av

dem som får påvist rusmidler i blod ved innleggelse som faktisk var påvirket på skadetidspunktet.

Med påvirket menes ferdighetssvekkelse i form av nedsatt vurderingsevne, innlæringsevne, koordinasjon og hukommelse.

Resultater fra studien viser at:

- 39,6 prosent av pasientene fikk påvist alkohol og/eller andre rusgivende stoffer i blod på tidspunkt for innleggelse.
- 32,5 prosent av skadepasientene var påvirket av alkohol og/eller andre rusmidler på skadetidspunktet.
- Andelen som var påvirket, var særlig stor hos pasienter med voldsskader. I denne undergruppen skadepasienter var andelen nesten 75 prosent.
- Alkohol var det vanligste rusmiddelet. Nesten 26 prosent av skadepasientene var påvirket av alkohol.
- Flere enn 1/3 av de påvirkede pasientene hadde mer enn ett stoff i blodet.
- De påvirkede pasientene var yngre enn de som ikke var påvirket, og menn var oftere påvirket enn kvinner.
- Flere pasienter var påvirket i helger og på kveldstid enn på ukedager og på dagtid.

Kilde: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/skader-skjer-ofte-i-rus/> (Publisert 09.08.2016)

Høsttreff for lokalgruppene

Også i høst ble det holdt et treff på natteravnkontoret, der de lokale gruppene i Oslo og Akershus kunne utveksle erfaringer.

Foruten to representanter fra Natteravnene sentralt, var det denne gangen deltakelse fra natteravngruppene på Lambertseter, Linderud/Veitvet, Frydenberg, Grønland norsk-pakistansk eldrefor-
ening, Bjørnsletta/Hovseter, Årnes, MC-ravnene i Oslo og fra skolene i Oslo Vest. I tillegg stilte SaLTo-koordinatoren fra bydel Grünerløkka.

Programmet for kvelden var følgende: Presentasjon og erfaringer fra gruppene, fremtidige tanker innen rekruttering og organisering innad i gruppene, samarbeid mellom lokalgruppene og mellom gruppene og Natteravnene sentralt.

Prøvetime

Blant det som ble diskutert på møtet, var at det er et stort potensiale av vandrere på de videregående skolene, og at foreldrene til elevene her burde være interessert i å «bli kjent» med utemiljøet i bydelen/kommunen og i Oslo sentrum. Det skal ikke være noen konkurranse for vandringene direkte knyttet til bydelene, men en utfyllende mulighet for å øke kunnskap om miljøene ungdommen nærmer seg etter hvert, kan være å oppfordre til en «prøvetime» som natteravn i Oslo sentrum.

Ulikt drevet: De ulike lokalgruppene organiseres ganske forskjellig, derfor er det nyttig å dele erfaringer. (Foto: Gry-Janicke Nordby)

En annen tanke som ble luftet, var muligheten for å kontakte flyktningmottak i bydeler og kommuner for å skaffe flere vandrere. Her kan man oppfordre til å bli med ut på tur for å bli kjent med miljøet og kulturen, lære språket og samtidig skape integrering.

Frivillighetskoordinator Gry-Janicke Nordby er i startfasen av å få laget bro-

sjyremateriell på flere språk. Hun ønsker å prioritere fortgang i dette, noe også de ulike gruppene så behovet for. Da vil man nå frem til langt flere.

En helt annen idé som ble luftet på møtet, var å starte en sykkelgruppe i den lokale natteravngruppen. Neste møte for lokalgruppene planlegges til våren.

Fortsetter samarbeidet

Stanley Security AS har inngått en ny samarbeidsavtale med Natteravnene i Oslo, med en varighet på tre år. I tillegg til et økonomisk bidrag, stiller de ansatte opp og går natteravn.

Natteravnene har siden 2014 hatt et godt samarbeid med Stanley Security AS. Nå er en ny avtale inngått. Stanley Security sier blant annet følgende om samarbeidet og avtalen:

«Natteravnene gjør en formidabel innsats med et ekte og genuint engasjement for samfunnstrygghet. De engasjerer noe roekte hos folk, som stiller frivillig opp og bruker av sin fritid for at du og jeg og våre barn kan ferdes trygt i Oslo by. Vi har på

Godt samarbeid: Generalsekretær i Natteravnene, Lars Norbom (t.v.) og direktør i Stanley Security AS, Espen W. Knudsen, har signert ny samarbeidskontrakt. (Foto: Stanley Security)

mange måter sammenfallende verdier, vi gjør samfunnet tryggere ved å sikre våre

kunders verdier og vi har begge en passiv og ikke-voldelig tilstedeværelse.»

Videre uttaler direktør i Stanley Security, Espen W. Knudsen:

«Som sponsor og samarbeidspartner med Natteravnene i Oslo er det viktig for oss å ikke bare levere sikkerhet og bidra økonomisk, men også engasjere de ansatte. Det personlige engasjementet fra de ansatte gir samarbeidet en helt annen verdi. En gang i året stiller vi opp med et 20-talls ansatte som bokstavelig talt har sko på og trækker gatelangs som natteravn for å hindre kriminelle hendelser av ulik art i Oslo by. Vi er stolte over å ha klart å skape dette engasjementet og dermed styrke Natteravnenes tilstedeværelse og effekt.»

Natteravnneffekter

Natteravnene lagerfører et begrenset antall effekter som er nyttige under vandring. På denne måten har din gruppe mulighet til å bestille disse effektene i små kvanta. Nedenfor ser du vårt utvalg:

Refleksvest

Ryggsekk

Kulepenn

Paraply

Midjetaske til førstehjelpsutstyr

Rapportblokk

Ansiktsmaske

Lommelykt

Bærenett

Materiell kan bestilles på:

<http://www.natteravnene.no/bestilling-av-vandringsmateriell>

Støtt oss med
ditt bidrag
i dag!

Send sms
977482518
til 2020

Natteravnenes
VIPPS nummer
73962

Scan koden. Gi kr 100,-

Fint å bidra til tr

God respons: Natteravnene finner lett motivasjon i den gode responsen de får fra både ungdom og voksne når de er ute. Fra venstre Ove Kennet Haugen, Benny Stenhaugmo og Geir Ivar Alfnes. Bak kamera Lars Åge Nordbakken. Alle fire er foreldre i 10A på Levanger Ungdomsskole. (Foto: Natteravnene i Levanger)

ivsel og trygghet

De første natteravnene i Levanger var ute og gikk i sentrumsgatene allerede i 1995. Gruppen har gjennom årene vært organisert på ulike måter, men i dag har Frivilligsentralen ansvaret. Motivasjonen ligger i at: Det er hyggelig å gå natteravn og fint å bidra til trivsel og trygghet.

Av Anette Haugen

— I 1995 hadde kommunen ansatt en miljøvaktmester, som blant annet jobbet inn mot skolene for å få i gang en natteravnordning. Det var slik Natteravnene i Levanger kom i gang, forteller Åse Saltvik, daglig leder hos Frivilligsentralen i Levanger. Senere har Natteravnene i Levanger vært organisert på litt ulike måter, blant annet gjennom Røde Kors. Noen år lå dessverre ordningen nede, men i de senere årene har ansvaret ligget hos Frivilligsentralen. De siste sju og et halvt årene har Åse Saltvik vært den som har organisert alt det praktiske, noe som inkluderer kontakt med skolene som skaffer natteravnere.

Kontakt med FAU

— Jeg tilrettelegger det praktiske, som tilholdssted og nøkler, og jeg prøver også å søke litt midler fra det lokale næringslivet, slik at vi blant annet får servert pizza til de som går natteravn. Samtidig holder jeg kontakt med skolene, forteller Frivilligsentralens daglige leder. Etter å ha forsøkt, delvis forgjeves, å rekruttere nye natteravnere både gjennom aviser og ulike lag og foreninger, har Frivilligsentralen nemlig de to siste årene hatt en avtale med Levangers to største ungdomsskoler — som hver har cirka 400 elever — om at de skal stille med natteravnere. I tillegg vil to mindre ungdomsskoler bli utfordret på det samme i mai. Åse Saltvik sender derfor ut lister til skolenes FAUer med oversikt over hvem av dem som har ansvar for de ulike lørdagene året gjennom, så melder skolene tilbake hvem som kommer. Det skal være minst tre-fire personer per vakt. Alle som kommer har felles ansvar for selve ravingen, men én person per team får nøkkelansvar og blir kontaktperson for politiet.

Mai-vandringer

— I høst fungerte ordningen veldig bra. Det var sjelden vi måtte avlyse. Vi merker imidlertid at det kan være litt vanskeligere å få folk til å stille i desember og januar. Mangler vi én eller to personer, forsøker vi å legge ut en melding på Facebooksiden vår om at vi trenger frivillige. Vi har snart 450 som følger oss der, så det er en fin måte å kommunisere på, sier Åse Saltvik. Om våren mobiliserer de i tillegg litt ekstra. De har alltid folk ute både natt til 1. mai og natt til 17. mai. Da kan de være opp til 14-15 natteravnere, så da deler de seg i flere grupper. Også under

Levangermartnan i august stiller de med natteravnere. Da har ikke skolene startet opp ennå, så da er det gjerne en gjeng med faste ravnere som melder sin interesse fra år til år.

— Normalt går vi natteravn i sentrum av Levanger lørdager fra klokka 23.00 til 03.00. Natt til 1. mai og til 17. mai går vi imidlertid fra klokka 19.00 til 03.00. Da deler vi inn slik at noen går fra 19.00 til 23.00 og noen fra 23.00 til 03.00. Noen blir med på begge rundene fordi de synes det er så hyggelig å gå når det er litt aktivitet i byen, påpeker natteravnkoordinatoren.

Godt samarbeid

Natteravnene har etter hvert fått sitt eget møtested i Rådhuset, i et lokale som

fungerer som møterom på dagtid. Det hender politiet kommer innom der før vandringen, for å informere hvis det er spesielle ting som skjer.

Uansett får politiet alltid navn og mobilnummer til en av natteravnene på teamet før de går ut, slik at de kan ta kontakt om nødvendig. Vel så viktig er det naturligvis at de som er ute og vandrer lett kan få tak i politiet. Det har hendt det har vært nødvendig å ringe for å be om bistand, men politiet er selv godt synlige i bybildet, så ofte møter Natteravnene og politiet hverandre i løpet av kvelden og slår av en prat.

— Vi har et godt samarbeid både med dem og med Ungdomshuset som holder til i samme lokaler som Frivilligsentralen. Det skjer også at jeg blir invitert på SLT-møter på dagtid, der det gis informasjon om ulike ting det kan være greit å vite om. Det er med andre ord god kommunikasjon innad i kommunen, forklarer Åse Saltvik.

Oppgaver

I utgangspunktet er det alltid i de sentrumsnære områdene Natteravnene i Levanger vandrer. Selve sentrum er ganske avgrenset og har et utvalg med utesteder. Byen har også et sund, slik at de vandrer ned til vannet, bort til jernbanestasjonen og til parken, der det i senere år er blitt veldig fint, blant annet med en skatepark.

Er det arrangementer som skjer litt utenfor sentrum, for eksempel i maidagene, hender det de stiller med egne natteravnere der også.

Det er sjelden Natteravnene står overfor

Fin gjeng: Natteravnene i Levanger er ute natt til søndag og ved andre spesielle anledninger. Dette bildet ble tatt på Natteravnenes dag 3. september. (Foto: Natteravnene i Levanger)

de store utfordringene eller hendelsene, men det skjer fra tid til annen at de kommer over fulle folk som har sovnet i parken. Veldig ofte opplever de da at det dukker opp venner og bekjente som tar seg av den som trenger hjelp, men om ingen er i nærheten, kontakter de politiet for bistand til hjemkjøring. Andre oppgaver Natteravnene tar på seg, er å plukke opp knust glass eller glassflasker, slik at ingen skal skade seg. De passer derfor på å ha med hansker, slik at de selv ikke får kutt.

Motivasjon

Selv om det vanligvis er fredelig og rolig ute om lørdagskvelden i Levanger sentrum, noe som kanskje gjør at noen av foreldrene synes det kan være litt kjedelig å gå natteravn av og til, er det ifølge Frivilligsentralens daglige leder mange som lett finner motivasjon til å gå. Hun utdyper:

— Jeg har tidligere selv vært med å gå natteravn, det er ikke så ofte jeg er det lenger nå, men jeg får mange tilbakemeldinger fra de som er ute om at de får veldig hyggelig respons både fra ungdommen og de voksne. Det er liten tvil om at Natteravnene blir satt pris på. Noen av kommentarene jeg har fått fra de aktive natteravnere er:

«Det er så hyggelig å gå, ikke minst å få kontakt med andre ungdomsforeldre. Dette burde jeg gjort oftere.» «Det gir stor motivasjon å kunne bidra til trivsel og trygghet i bygatene.»

Natteravnene i Levanger

- Startet opp i 1995.
- Er i dag organisert gjennom Frivilligsentralen.
- Gjennom FAU bidrar ungdomsskolene med natteravnere hver lørdag.
- Oppmøtested er Rådhuset.
- Vandringstider: Lørdager 23.00–03.00.
- I tillegg går de natt til 1. mai, natt til 17. mai og under Levangermartnan i august.
- Det var per starten av desember gjennomført 32 natteravnninger i Levanger sentrum i 2016.
- Det er ikke opprettet et formelt natteravnråd i Levanger, med det er god dialog med politiet og kommunalt FAU. Frivilligsentralen innkalles til SLT-møter i kommunen ved behov.
- Kontaktinfo: post@levanger.frivilligsentral.no, tlf: 99113569.
- Kontaktperson: Åse Saltvik, daglig leder Levanger Frivilligsentral.

Trofast natteravn i 25 år

Torfinn Mæsel (77) har gått natteravn i Kristiansand i 25 år, helt siden de startet opp. I høst ble han hedret for sin innsats, da han sammen med en annen trofast natteravn, Anne Hilde Nguyen Carlsen, ble tildelt Kristiansand kommunes frivillighetspris for 2016.

Av Anette Haugen

Det var helt tilbake i 1991, da Natteravnene i Kristiansand startet opp, at Torfinn Mæsel var med på sin aller første vandring. Den gang var han lærer, og skolen ble bedt om å stille med folk. Som lærer følte han det naturlig å bli med. I begynnelsen stilte han opp hver gang han ble bedt om det, men da han for 20 år siden ble alene, oppsøkte han selv Natteravnene og meldte seg som frivillig. Etter at han ble pensjonist går han enda oftere enn før, gjerne to–tre ganger i måneden. Totalt anslår han at han i hvert fall har passert 300 vandringer. Helsen har han heldigvis ingen problemer med. Enkelte lørdager driver han faktisk med dansing fra 18.30 til 23.30, før han melder seg for tjeneste hos Natteravnene.

Møte ungdommen

På spørsmål om hvorfor han gjør dette, har natteravnen flere svar. Han har alltid vært samfunnsengasjert, og for ham ble det riktig å velge frivillighet framfor politikk. Da han var lærer var han blant annet med på å arrangere det de kalte «fredagskveld» på skolen. Hver fredag holdt de dørene åpne for elevene fra klokka 17.00 til 21.00 for sosialt samvær. – At jeg går natteravn henger også sammen med at jeg synes det er viktig å ha kontakt med de unge. Det er i tillegg veldig hyggelig å møte tidligere elever ute på byen. For øvrig mener jeg foreldre burde være moralsk forpliktet til å stille som natteravn minst én gang i perioden de har tenåringsbarn, sier han. For det meste har han selv gått natteravn i Kristiansand sentrum, men de har også hatt enkelte perioder med bråk på fritidsklubben, da har de valgt å gå natteravn litt mer lokalt.

Viktig funksjon

Torfinn Mæsel har gjennom sine 25 år som natteravn ikke opplevd alvorlige hendelser, men han har flere ganger møtt på folk med ufin oppførsel. Han husker en gang

Hedret: Natteravnen Torfinn Mæsel ble sammen med Anne Hilde Nguyen Carlsen tildelt Kristiansand kommunes frivillighetspris for 2016. Her sammen med Kristiansands ordfører Harald Furre. (Foto: Svein Tybakken, Kristiansand kommune)

«Du kjenner ikke byen før du har vært natteravn»

Torfinn Mæsel (77)

en mann ble tydelig irritert når han kommenterte den ufine oppførselen, men han følte likevel ikke situasjonen som spesielt truende. Noen telefoner til politiet eller ambulansetjenesten har det også blitt. – Vi har flere ganger truffet på ungdom som har fått i seg alt for mye og som ikke kan gjøre rede for seg. Da ringer vi politiet eller ambulansen. Så det hender vi føler at vi har gjort en god gjerning etter en vandring. At vi har en viktig funksjon er nok ubestridt, men det viktigste vi gjør er egentlig å gå rundt å smile og berolige folk. I tillegg plukker vi opp mange glassflasker, noe som garantert er med på å hindre skader, fastslår den aktive natteravnen.

Det at folk viser at de setter pris på Natteravnene, ved rosene ord, en klapp på skulderen og tommelen opp, er god nok belønning for jobben som gjøres.

Gir seg ikke

Selv om han er blitt pensjonist og 77 år, har Torfinn Mæsel ingen planer om å gi seg som natteravn med det første. Alder er ingen hindring for å være natteravn, dessuten har mange eldre god kontakt med de unge. Om han skal komme med en oppfordring til andre som ikke har gått natteravn før, har han to kommentarer:

- Du vet ikke hva du går glipp av!
- Du kjenner ikke byen før du har vært natteravn...

Gatelangs dykker ned i arkivet og presenterer artikler som sto på trykk ti år tilbake i tid, den gang bladet het «Respekt». Saken under er hentet fra det niende bladet som ble utgitt, nr. 1 – mars 2007. (Første nummer kom ut i juni 2002.)

Svenskekongen stanset i døra

Kong Carl Gustaf ble stanset i døra på en fritidsklubb da han ble med «Lugna Gatan» – en svensk variant av Natteravnene – på vandring før jul, skrev Respekt i mars 2007. Årsaken var at klubben hadde jentekveld. Her er litt mer av det som sto i artikkelen:

Vandringen gikk gjennom Husby, en av Stockholms forsteder en kveld i slutten av desember. Svenskekongen skulle bli med på en runde i nærmiljøet og blant annet gå innom en fritidsklubb. Men der oppsto det problemer.

– Vi visste ikke at det var jentekveld på fritidsklubben, og da vi kom til døra ble vi rett og slett stoppet. Fritidslederen ble i tvil, siden kongen jo er mann, smiler Camilla Slazar Atias, informasjonsansvarlig for Lugna Gatan i Stockholm. Men etter et kort møte mellom jentene, ble de enige om at OK, kongen og resten av følget skulle få komme inn.

– Det ble ganske komisk, men jentekveld er jo jentekveld, sier Salzar Atias.

Vandring i fødselsdagsgave

Bakgrunnen til at kongen var med Lugna Gatan, var en svært original gave til hans 60-årsdag i april. Organisasjonen var invitert og hva er vel en bedre gave til en konge som har alt?

– Vi har en god relasjon til kongehuset og visste at kongen var positiv til arbeidet vårt, sier Camilla Slazar Atias.

Omtalt i nyttårstalen

Møtet med Lugna Gatans arbeid må ha gjort inntrykk på kong Carl Gustaf. I sin nyttårstale til det svenske folket refererte

han til kvelden med Lugna Gatan og sa: – I storbyens forsteder, der ungdommen fra ulike kulturer og religioner lever, har jeg møtt unge og eldre som gjør en fantastisk innsats for å lære hva toleranse og respekt betyr for andre. (...) Det var en tankevekkende opplevelse.

Fem råd for en tryggere bytur

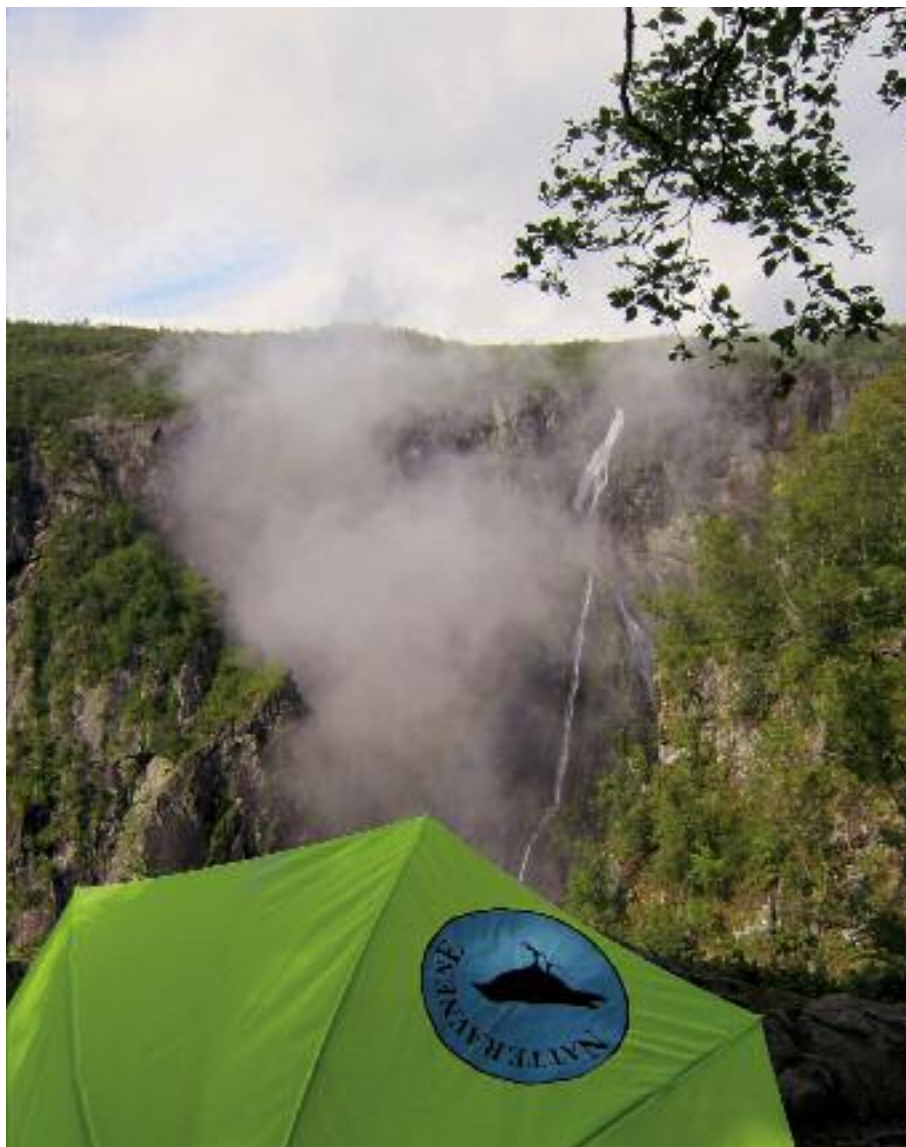
- Ikke ta pirattaxi
- Ikke hør på musikk om du går alene nattestid
- Oppsøk opplyste gater på hjemturen
- Vær observant og våken
- Forsøk å ta følge med venner, når det er mulig

Natteravnenes tips for en tryggere og hyggelig bytur:

- Hold sammen – pass på hverandre og ikke la noen være alene.
- Planlegg hjemreisen:
Sjekk busstider, ha reservepenger til drosje og ha en god backup-plan (for eksempel overnattingsmuligheter hos venner, avtalt hjemkjøring, ha strøm på mobiltelefonen).
Unngå mørke og lite trafikkerte områder. Velger du å gå hjem – gå i opplyste og befolkede gater.

HVOR ER PARAPLYEN?

Hvor i Norge befinner natteravnparaplyen seg på dette bildet? Vet du svaret? Send en mail til: gatelangs@natteravnene.no innen 1. mai, så er du med i trekningen av en fin premie.

Løsning i forrige nummer var: Losby Gods på Lørenskog.
Følg også vår konkurranse på Facebook.
Med jevne mellomrom stiller vi samme spørsmål der. Lik siden vår «Natteravnene» og følg med på «Paraplyens vandring» og aktuelle saker.

Natteravnene takker gode samarbeidspartnere:

Stanley Security AS
som gir oss gratis
alarmtjeneste,
parkering med mer.

Joh. Johannson
som gir oss
gratis kaffe.

Egon Karl Johan
som gir oss god pizza.
www.egon.no/restauranter/karl+johan

Hafslund ASA
som bidrar med
engasjement og
økonomisk støtte

Skeiv ungdom diskrimineres i skolen

Victoria Øverbø Steinland (26) er skole- og antidiskrimineringsrådgiver hos Skeiv Ungdom. Hun forteller at ungdom som ikke følger heteronormer ikke bare diskrimineres ved mobbing, men også gjennom undervisningen. De inkluderer ikke, det blir «vi» og «dem».

Tekst og foto: Anette Haugen

Skeiv Ungdom (SKU) er FRIs (tidligere LLH) ungdomsorganisasjon for de under 30 år. SKUs målgruppe er lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, skeive og andre som faller utenfor heteronormen eller de tradisjonelle kjønnsbåsene.

Victoria Øverbø Steinland jobber for Skeiv Ungdom, primært med skoleprosjektet Restart. Gjennom workshops forteller de elever ved videregående og ungdomsskoler om mangfoldet som finnes av kjønn, seksualitet, om båsene vi dyttes inn i og om normene som ofte begrenser oss. Målet med prosjektet er å skape en tryggere og mer inkluderende skole.

Gatelangs har stilt Victoria noen spørsmål om hvordan ungdom som ikke følger heteronormer opplever å bli diskriminert:

På hvilken måte diskrimineres skeiv ungdom på skolen?

— Mye forskning viser at de oftere enn andre opplever mobbing. En annen form for diskriminering er at undervisningen er heteronormativ. Den legger som premiss at ungdom er heterofile. Lurer du på om du har en annen identitet er du ikke en del av klassen. Det blir «vi» og «dem». Mange føler seg derfor utrygge og usynlige i klasserommet. I tillegg er «homo» et av de verste skjellsordene blant ungdom, helt uavhengig av om du faktisk er homofil. Det brukes litt som om du ikke er «gutt på riktig måte» og bygger dermed opp om heteronormen.

Hva med diskriminering på arenaer utenfor skolen?

— Helsesektoren er en annen arena der det kan forekomme diskriminering. Ei jente tør

Viktig stemme: Victoria Øverbø Steinland er skole- og antidiskrimineringsrådgiver hos Skeiv Ungdom. Hun reiser blant annet rundt på skolene og er en viktig stemme for skeiv ungdom.

ikke nødvendigvis fortelle at hun har hatt sex med ei jente, og legen tør det gjerne for gitt at det er snakk om heteroseksuell sex. Dermed får ikke ungdommen den oppfølgingen de skulle hatt.

— Spesielt kan ungdom som er trans oppleve diskriminering i helsesektoren. De må gjennom en lang rekke av barrierer og et byråkratisk system. De må kjempe veldig hardt for å få en ganske enkel medisinsk behandling, som kan gjøre at de kan leve et godt liv. Det er diskriminerende at det kreves en psykisk diagnose for at de skal få dette. Å være trans er ikke en psykisk sykdom, men dessverre er det mange som opplever å få psykiske problemer som følge av diskrimineringen de utsettes for.

— I Danmark har de heldigvis nå fjernet denne sykliggjøringen fra 1. januar 2017. Det skjer også fremskritt i Norge. Fra 6. juni 2016 kom det en endring som gjør at du selv kan bestemme ditt juridiske kjønn. Det er et kjempefremskritt. Det er krenken-

de å måtte forklare sin egen identitet i alle offentlige sammenhenger.

Hvem diskrimineres mest av de skeive?

— Transpersoner opplever mye mobbing. Dette med kjønn er så synlig. Levekårsundersøkelser viser at også bifile er en utsatt gruppe, spesielt kvinner, noe som også gjelder innad i det skeive miljøet. Pan og aseksuelle er andre utsatte grupper.

Hvordan kan de som opplever diskriminering få hjelp?

— Alle Lhbt-personer har et diskrimineringsvern og skolen har et spesielt ansvar her. Her hos oss har vi dessuten noe vi kaller ungdomstelefonen, der du kan snakke eller chatte med godt skolerte, frivillige ungdommer og få råd. Det ser heldigvis ut til at samfunnet er på rett vei. De populære NRK-seriene Skam og Ut av skapet tror jeg også bidrar til at det går i riktig retning.

Ungdommens stemme!

Er du ung og har noe på hjertet? Har du opplevd eller observert mobbing, urettferdighet eller andre ting som opprører deg? Kanskje har du en appell til oss alle? Eller kanskje er det rett og slett et tema du er veldig opptatt av, der du gjerne vil dele noen tanker. I så fall hører vi svært gjerne fra deg. Send en mail til gatelangs@natteravnene.no.

**Vi vil rette en stor takk
til Natteravnene for flott arbeid.**

Din trygghet. Vår lidenskap.

Gatelangs

B—blad

Returadresse:
Natteravnene Oslo
Storgata 28 B
0184 OSLO

Vi har telt 1932 natteravner gatelangs i Norge

Vi liker å telle. Siden vi startet tellingen har vi vokst fra 50 mennesker til å bli den største leverandøren av regnskaps- og rådgivingstjenester i Nord-Europa. Hele tiden med en sterk overbevisning: Bak alle suksesser ligger lidenskap. Vår lidenskap er å hjelpe andre å skape resultater.

Vi i Accountor støtter Natteravnene sitt arbeid.